

EGYETÉRTÉS

FENYŐ SÁNDOR

EÖTVÖS KÁROLY

író, szerkesztő.

szépirodalmi munkatárs.

KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV. PÁPNÓVELDE-UTCA 8. Telefon száma 706.

SZERKESZTŐSÉG: BUDAPEST, IV. PÁPNÓVELDE-UTCA 8. Telefon száma 788.

Mai számunk főbb közleményei: Vészték: A megmentett ruthének. Széll itthon van.

A megmentett ruthének.

Hetek óta, hónapok óta megint ugyan grasszál sálóban és pártkörökben a ruthén mentőmunka. Mentik a ruthéneket kormány-

Szép dolog és megható az ilyen mentés. És mindenkiféle emberséges.

Egy fajtát, a mely bár csenevész, lelki- leg alacsony, testre és erkölcsre züllött, szellemileg szegény: megerősíteni, gyarapítani, boldogítani szép és nemes feladat.

S ugyanaz a kéz, a mely védelmezője lesz az elnyomottak, egyszerűsége idejéből odaszakadt vérszopok, még sokkal erősebb kézzel, biztosabb csapásokkal. Ez is jól van. A földön hempergő, tülekedő birkozókat csakis úgy lehet szétválasztani, hogy előbb a földre sújtjuk azt, a ki fölül van, azután fölsegítjük, talpra állítjuk, a ki alulra került...

Ime ez a ruthén mentő-munka, a mely sok szeretettel folytat évek óta a kormány, s a melyet buzgó és lelkes kitartással sürget és támogat a néppárt.

Dehogy is ilyen. Csak messziről tetszik így, bizonyos jól észlolt szemüvegen keresztül nézve. Olyan szemüvegen, a mely meglátja azt is, a mi nincs, elföldi azt is, a mi van. Valójában se nem okos, se nem politikuss, se nem hazafias, se nem emberséges az egész ruthén akció...

Fölsegítik a ruthéneket! Évek óta ez a első. De hol van a macska: a fölsegített ruthén? Erősebbek lettek, jobb módúak, okosabbak, műveltebbek, szebbek és nemessebbek a ruthének? Sok évi akció után

palotákba mentek lakni? Fogott közöttük az analfabéta? Az erkölcesik nemesebbek, a cselekedeteik hazafiasabbak lettek?

Nem uraim. Azért, hogy a ruthén a zsidó helyett a szövetkeztől veszi a pálinkát, a melynek a pap az elnöke, azért mégis csak a ruthén lesz részeg. Mindenik pálinkától egyformán beledül az árokba, s ha szebbek is az álmai, mégis csak a szemétdombon alussza ki a mámorát...

De hiszjük el, a mi nem igaz. Sikerül a ruthén fölsegíteni. Erősek lesznek, jómódúak, hatalmasak. Mit ért el ezzel az állam? Az egységes, magyar nemzeti államt?

Azt éri el, a mit elért hajdan a szá- szokkal, negyvennyolcban az oláhokkal és szerbekkel, legutóbb a horvátokkal és fumeiekkal. Dédelgeti őket, istápolja, gyarapítja, erősíti. S ennek az a haszna, az az eredménye, hogy egykor gyöngye, szegény ellenségéből nevelt magának egy nagyot, erőset és gazdagot.

Az adriai tenger tükreben láthatjuk a ruthén akció jóindulatát. Soha távolabb nem esett tőlünk a „magyar tengerpart”, mint a mikor legjobban ölegettük. Minden dédelgetésre egy karmolás a válasz, minden áldozat csak egy-egy új jog- cím áldozatát követelése.

Ép olyan veszedelmes és ádaldan ez a fölsegítő és dédelgető nemzetiségi politika, mint a mily veszedelmes és ádaldan az elnyomás, üldözés és sanyargatás poli- tika. Pedig nálunk csak ez a kettő divatozik, ez a két szélsőség. A böles mérések- let és igazságos jogegyenlőség helyett egy- felől nyersen üldözik a berzenkedőt és életrévalót, másfelől istápolják s nagyra nevelik az elsatnyultat és sopánkodót.

Igy nevelik mesterségesen a magyarság ellenségeit. Az egyiket ekkeseredetté és dü- hönögévé teszi a mértektelen szigor, a másikat nagyra neveli a túlságos jóindulat.

A kettős bűn révén csak egy nem változik. Az a böles számárány, a mely bizo- tosítja a magyarságnak a kisebbséget az országban...

Segélyezni, támogatni kell az elesőt mégis. Kötelessége ez minden jogállamnak. De miért épen Máramaroson kezdeni? miért csakis ott folytatni? A magyarság talán mindenütt és mindenkor jólétben uszik és gyönyörűségben fürdik? Vegyük csak elő a kivándorlási statisztikát és okol- junk belőle. Annak a százezer magyarnak a sorsán, a ki évről-évre elmegy messze utra, vándoruttra Amerika felé, jobb hazát keresni.

Ha segélyakció kell, kirendelés, kor- mánytamogatás, társadalmi mozgalom, miért nem a magyaron kezded édes magyarom? Amerikában csak a minap volt egy nagy katasztrófa, egy szomorú bányaszerencsét-

lenség. Ötszáz magyar veszett el ugyanegy pillanatban. Vajjon van-e nálunk vállalko- zás, a hol ötszáz magyar van együtt? Csupa magyar: rác, tót, oláh, ruthén, horvát, német nélkül? Amerikában meghal- hat ötszáz magyar egy rakáson, idehaza nem élhet meg együtt...

Mondjuk ki az igazságot úgy, a hogy van, czikornya nélkül. Keressük meg az egész ruthén akció csomópontját, s akkor egyszerre világosan látjuk az egész kérdést.

A kik az egész mozgalmat indították, a kik egyre hajszolják és szítják, a kik el- vesztett napnak tartják, a mikor Máramar- osban nem kalandozhatnak a lelkők, — ezek ágában se volt soha a törpe ruthén- ből nagy ruthént csinálni. Töröndök is ok a ruthénnel, kell is nekik a ruthén! De- hoggy akarják, ok ez a szerencsétlen, el- csenevészelt fajtát nagyra nevelni. De útni akarják a zsidót.

Mask a ruthén kérdés, semmi egyéb. S a mi az álzorca alatt van, annak a neve magyarárn: antiszemitizmus...

A jó urak röstellik úgy mondani, hogy: üsd a zsidót. Finoman fejezik ki magukat. Ugy mondják: verd azt, a kinek rendezet- lenek a vallási viszonyai... Azaz, mikor azt mondják, segítük a máramarosi ruthé- neket, azt értik, hogy verjük ki a galic- iaiak lengyel zsidókat a felső várme- gyekből...

Uraim, erről lehet velünk csevegni. De egyenesen, őszintén, nyíltan. Nem a róka- lyukból kifelé...

Való igaz, az a beözönlött, hivataln és kelletlen vendég a felső vidéken fölsze- ges és káros. Talán abban is van valami, hogy a galicziai kálfanos bevándorlók parazzak és tönkreteszik a tudatlan, együgyű nyar- zókat. Lesz közöttük uszoris is, s nyilván esalo is. Nem olyan mértékben talán, mint hiszrezték, de bizonyosan sok a kivetni való a beözönlők seregében.

Hát ezek nem kellene nekünk. Nem azért, mert zsidók, de azért, mert jövevé- nyek ott, a hol a fajnépet magát idegenbe kergeti a szegénység. Ne jöjjenek azért, hogy miattuk ne keljen elvárodolni másnak.

Ezért törvényt kérünk a kormánytól. Telepítési törvényt és törvényt a beván- dorlás ellen. Nyílt, becsületes, igaz tör- vényt, a mely kitiltja azt, a ki nem kö- zénk való.

De a fölsegítő titulusát ne használjuk fel elnyomásra és üldözésre. Ha pedig minden áron fölsegíteni akarunk, segítük fel a magyart. A tiszta magyar fajt. Hogy ne keressen ő se új hazát az idegenben...

töltötték s 19-ének reggelén 6 órakor indultak innen. Junius 26-án hétfőn reggel értek Szol- nok alá, a hol e napokban minden tutajost elfogtak, tehát őket is. Drimusz Györgyöt el is kísértek Hersko szeklenzei tutajosaival együtt Nyiregyháza, de őt és Szirkót nem. Őket szabadon bocsátották.

Hogy ő bárkinek bárhol holtestet adott volna át: határozatlan tagadja.

A szeklenzei tutajok közül, kik a hol- testet a Csonkafüzesnél megtalálták, név szerint egyetlenegyét se ismer. Csak Mező-Várban tudta meg azt is, hogy ezek szeklenzeiek. Ott látta őket először, azután Tisza-Kerecseny alatt, később junius 20-án Ároktónán s végre 21-én a tiszánánál Gólyacsárdánál találkoztak velük.

Ez volt első vallomása. Ez egészen össze- vágás társának Drimusznak és Szirkónak elő- adásával.

Ez után hat napon át volt módja tűnődni Nyiregyháza börtönében.

A börtönök azonban nemcsak tűnődesre va- lók, hanem társalgásra is valók. Egy oduban több rab fészkel. Elitelt rab és vizsgálóti fog- goly. A ki szabadul vagy a kit máshova hurcol- nak: helyébe más jön. A külső világból jön, a hol mindent tudnak és mindenről beszélnek az emberek. S a hol szentül meg van gyö- ződve s a napnál tisztábban látja minden ember, hogy a zsidók álnok módon az eltűnt lányka ruhájába öltöztek idegen holtestet s ezt a bíróság kezébe csempészték. Minthogy pedig a holtestet nyaka ép volt: ezt azért cselekedték, hogy a vérvád alatt levő zsidók megmeneküljenek.

Smilovics minden nap hallotta ezt rabtárs- tól is, börtönőreitől is.

Az őrmester Kozák s a börtönőr Karanczay semmi kétséget lelkükhöz férközni erre nézve nem engedtek. S nem is titkolták meggyözü- désüket. Többi társuk se titkolta. Sőt a rabok előtt s kivált a zsidók előtt ugyancsak elő- hozták mindent terhelő jelenségről, melyek

Budapest, augusztus 1.

Gróf Apponyi Albert és a Kossuth-párt. Megemlékeztünk már annak idején a függet- lenségi pártnak azon óhajátáról, hogy a Kossuth Lajos születésének századik évforduló- ján a főváros által rendezendő ünnepe a kép- viselőház gróf Apponyi Albert vezetése alatt testületileg vegyen részt. Gróf Apponyi Albert — mint már megjártuk — nem zárkozik el e kívánság elől abban az esetben, ha garanciát kap arra nézve, hogy az ünnepet nem fogják politikai tüntetésre felhasználni. Mikor Apponyi értesült arról, hogy a függetlenségi párt e kérdésben tárgyalni óhajt vele, kijelentette, hogy ha az időt megjárják, e czélból Buda- pestre utazik. A függetlenségi párt Kossuth- ünnepe rendező-bizottsága ennek folytán szer- dán levélben kérdést intézett Apponyihoz az iránt, hogy mikor jön alkalmilag ismét Buda- pestre, a mikor az említett ügyben a párt tagjai vele érintkezésbe léphetnének. Apponyi a levélre azonnal válaszul s kiltatásba he- lyezte, hogy augusztus első napjaiban Buda- pestre érkezik, így remélhető, hogy kölcsönös előzékenységgel sikerül e kérdést, mely könny- ven elmergeszhető volna, kedvezően meg- oldani.

Közlekedés Olaszország és monarchiánk között. A hírek czime távolról sem jeleníti át, hogy e közlekedés feltételül komolynak kellene vennünk. Politikai érteke sem oly nagy, mint azt a hírforrás kiszénezi. A hír egyébként, a mely természetesen Rómából érkezik, reprodukálva a következő:

Az olasz hajóraj, a mely a napokban Albánia felé, a dalmát és isztriai kikötőkre is el fog latogatni. Ennek a hírek kiváló politikai jelentő- sége van. 1866 óta olasz hadihajó nem járt a dalmát és isztriai vizeken, s osztrák-magyar hadihajók nem láttak az Adria keleti part- jain. Mintha csak halgatag (vagy talán nem is hal- gatag) megegyezés lett volna az olasz és osztrák- magyar kormányok között arra vonatkozólag, hogy olasz hajóraj az Adria keleti, s osztrák-magyar hajó- raj az Adria nyugati partján nem fog mutatkozni. Most azonban a kormányok szakítani akarnak a mul- tal: az olasz hajóraj elmegy Zarába, Polaiba és Triestbe s az osztrák-magyar hajóraj csakhamar viszonzni fogja a látogatást Velencében és Anco- nában.

Igy hangzik a hír. Ehhez pedig a követ- kezőket fűzük hozzá:

Az olasz hajóraj látogatása távolról sem jeleníti az olaszok közlekedését, hanem igenis az a körülmény, hogy monarchiánk hajórajja ellátogatna Anconába és Velencébe, a mon- archia közlekedni akarását magyarázza. Olasz- ország ugyanez, mint eddigi híreinkből olvas- ható, flottatüntetést rendez a török partokon, az albán partokat pedig programmszerűleg látogatják meg az olasz hadihajók. Hogy a dalmát és isztriai vizekre is feljöjjenek, ez leg- feljebb azt jelenti, hogy a tüntetés kihívó vol- tít akarják az olaszok enyhíteni s pusztá udvariasságból jönnék hajóik a monarchia vizeire. Ez még nem jelenti azt, hogy egy flotta- látogatás oly közel hozná egymáshoz a két nagyhatalmat. Ez csak jelenség, a melyet le- het igy is, meg amugy is magyarázni. Hogy

mi a helyes magyarázat, azt a jövő fogja megmutatni. Ha e flottalátogatásból lesz va- lami, elvárjuk külügyi képviselőtinktől: gon- goskodják arról, hogy az olasz hadihajók Fiuméba is látogassanak. Ezt követeljük a paritás jogán.

Adóelengedés szélviharok miatt. A köz- igazgatási bíróság olyan határozatot hozott, mely a gazdákörökben bizonyára örömet fog kelteni. Kimondotta ugyanis, hogy a szélvihar által okozott kárt elemi csapásnak kell minősíteni, melyért a károsultnak joga van adó- elengedést kérni, az a határozat azért nagyon fontos a gazdákra nézve, mert eddig vala- hányszor a viharokozta károkat bejelentették, a pénzügyi hatóságok mindannyiszor elutasí- tották kérvényeiket.

Széll itthon van.

(M-r.) Széll ma reggel óta Budapesten van. Eljött két napra és beühözött a miniszter- elnöki palota vázonaléppel gondosan le- takart butorai közé. Azt mondják: reszort- ügyeket intéz; nem fogad senkit, csak a sürgős akták referensét. Dolgozik és lebonolyt, aztán megy vissza megint békén a ratóti kastély ambutsárára, a hol — a mint azt legutóbb egy bécsi újság tárczájában áhitattal jegyezték föl az utókor számára — hosszúsáru csibukkal hűsöl és fogaadja a vendégeit. Körber is ott lesz nála ismét nemskóra. Együtt kelnek majd újra Ischibe, a hol — a mint azt már mindenek megnyugtatóására előre jelezhet- hetjük — nem lesznek koronatanács, épen csak tanács a koronával. Mert nehogy összetévesztjük a fogalmakat! Oh, a korona- tanács az egészen más valami, szörnyű nagy a különbség, ámbrárhogy a lényege ugyanaz és a szerepök ugyanazok és a formája is ugyanaz és minden egyazonmód történik, — csak most más kell, hogy legyen a neve és a jellege ennek a konferenciának, hogy miért, azt a jó isten tudja!

De hát egyelőre nem ez a témánk, hagyjuk csak azt, a míg eljön az ideje. A mai napnak az volna — és az kellene, hogy legyen — az aktualitása, hogy Széll itthon van és Széll-től megtudhatnák a befentesek: mi van hát a kiegyezés dolgaival?

Igen, megtudhatnák, ha minélunk nagy és komoly kérdésekben a befentesek — egyál- talában megtudhatnának valamit. A korifeusok arra valók, hogy a párt tekintélyét növeljék, nem pedig arra, hogy bevassák őket. Külö- nösen olyasmibe, a mi elvlegre csak életké- rdes az országban. Minek azt nekik tudniuk, hogy mi történik Bécsben, meg Ischiben, hisz majd megtudják egyik előjór: mikor meg kell, hogy szavazzák. No és rajtuk kívül ugyan kinek mi köze hozzá! Talán a közvé- leménynek? Talán a sorsárát, jövő egészisten- czájáért, egész hazája fejlődéséért aggódó gazdáknak, kereskedőknek, iparosnak, az ország intéző és szóvivő tényezőinek, munkák és közös terhek részeseinek: mindnyájunknak, a kik ennek a magyar társadalomnak cselekvő tagjai vagyunk? Nekünk ugyan mi közünk is

A NAGY PER, MELY EZER ÉV ÓTA FOLYIK S MA SINCS VÉGE. Írta: Eötvös Károly. XLVI. Legyen szűtsétség!

Vajjon elhitte-e a vizsgáló bíró s az a titkos tanács, mely neki segített, a holtestet csempé- szteté? Elhitte-e, hogy a holtestet úgy került a dadai Csonkafüzesbe, a hogy Matej és Hersko elbeszélte?

Ez a kérdés sokszor fölmerült agyamban. Végrelegesen s határozottan soha se tudtam magam előtt e kérdést eldönteni. Most se tudom. Gyakori s benső érintkezésben kellett volna lennem az emberekkel s őket s gondol- kozásukat csupán csak e czélból meg kellett volna gondosan figyelmem, hogy lelkiismerete- sen kimondhassam a feleletet. Vagy azt, hogy elhitték, — vagy azt, hogy maguk se hitték.

Hogy sok részlet valótlansága előttük is nyilvánvaló volt: ez nem dönthet hiszékeny- ségük fölött. Az elfogultság képes minden bi- zonyosságot legázolni. Az elfogultság erős hitet teremt s a vizsgáló bíró és a titkos tanács haja száláig tele volt elfogultsággal s a hitnek ereje független attól, hogy van-e benne s mennyi benne az igazság?

A vizsgáló bíró nyomban elrendelte Hersko vallomása után, hogy Vider Mór tokaji bolto- s zsidót fogják el s vezessék színe elé. De nyom- ban elrendelte távirat után azt is, hogy Smi- lovics Jankelt tartóztatassák le s rab gyanánt kistarják Nyiregyháza.

Smilovics Jankelt már másnap, július 8-án elfogták Tésón s július 9-én már Nyiregy- házán a vizsgáló bíró kezén volt.

Zsidó vallású és származású, 43 éves, Remé- tén született s vajnági lakos Máramaros vár- megyében. Van felesége s egy gyereke. Vagyona nincs, büntetve vagy vád alatt még

soha nem volt. Napszámos munka után élde- gél. Tutarozni is szokott s a tutajon sáfár volt. Tudományos műveltsége semmi, csak zsidó kézirati betűkkel tud írni s olvasni is kevésbé.

Hersko alakját elfeledtem s most, mikor e sorokat írom, husz év múlva alig emlékszem rá. Smilovics alakjára meglehetősen emléke- zem. Magasabb fajta középtermetű, szikár, előre hajlott fejű, vörös szőrű, apró szemű ember volt; arcának jellege nem héber, ha- nem sokkal inkább tatár.

A Smilovics név gyakori lehet a Volga vidékéről hozának költöző észak-magyarországi zsidók közt. A sárosvármeyei vérvádban is egy Smilovics szerepel. Smile vagy Smüle a Sámuel héber névnek változata. Smilovics szlávos képződéssel azt jelenti, a mit a héber Ben Sámuel, magyarul: Sámuel fia.

Érdekes lélek volt ez a Smilovics Jankel. Kis lélek, kis ész. Őt nem gyötörték, nem kínzották Tisza-Lökön a csendbirtosi magány- ban és mégis vallott, mégis súlyos terheket vállalt lelkiismeretére. Sőt volt idő, a mikor szentül meg volt arról gyöződve, hogy a csonkafüzesi holtestet csakugyan az eszlári zsidók csempészték.

Nyiregyházán július 9-én hallgatták ki elő- szőr. Ekkor részletesen elmondta tutajutjának naplószerű történetét.

Veil Salamon szentesi fakeszkerdő megbízá- sából s annak számára tutajozott. Május 21-én vasárnapon indult Remetéről hét tutajjal s 15 tutajossal. Várban még husz tutaj s 29 tutajos csatlakozott hozzá. Itt junius 3-ig vesztegelt. Tutarainak s tutajosainak száma itt jelenté- kesen megcsökkent. Miért s miként: nem tartozik a nagy perre. A bíróság se tartotta fontosnak. Junius 5-én délután Tisza-Ke- csenybe ért. Itt sokáig késett s innen már csak két tutajossal indult. Szirkó Mihályllyal és Drimusz Györggyel, a kiktől már meg- emlékeztem. Junius 14-én Szalók alatt, 15-én Dombbrád mellett, 16-án Gáva alatt esteledek meg s kötötték ki s 17-én reggel 9-10 óra tájban értek Tokajba. A következő napot itt

száma napról napra szaporodott s mind súlyo- sabbá vált.

Hersko töredelmes beismerése minden két- ségnek véget vetett.

Smilovics tűnődött. Parányi elméje elkezdte szárnyait emelgetni. Mégis csak meg kell fontolnia: mi lenne jobb? Az-e, ha ő is vall, a hogy a vizsgáló bíró kívánja vagy az, ha tovább is mindent tagad?

Azt is hallotta a rabok tanácskozásai közt akárhányszor, hogy a tetemisszakszás bűne nem is nagy bűn. Néhány hónapi vagy talán félévi fogság. Ha vall: el is eresztik nyomban s ha utóbb elítélik is: egy-két hónap nem a világ. Ha pedig nem vall: ott tartják vizsgá- lati fogságban az egész nyáron, őszön, télen át. Hiszen mikor kerül végső tárgyalásra ilyen szövénység nagy per? S aztán felesége, gyer- eke miből él az alatt, ha a kenyérkereső ott ül a börtön udujában.

Arra határozta el magát, hogy vall.

De hát mindent még se vall meg. Apró eszéhez mért volt erkölcsi érzéke is. Ugy gon- dolkodott: ha az ember igazságban jár is: akkor is celszerű némi hazudozás. Hát akkor mért ne tenné, ha már csupán csak hazudnia kell? Miért szoritkozték arra, a mit tőle a vizsgáló bíró vár? Miért ne bizonyítsa be, hogy ő vezetés nélkül a maga erejéből is elő tud koholt részletekkel állani?

Július 15-iki nyiregyházi vallomása már ennek a tűnődésnek eredménye.

Elgádjá ebben, hogy Tisza-Kerecsenyben junius 5-től 14-ig ácsorgott tutajával. Innen junius 11-én vasárnapon napon berándult Eszenybe, hol adósa volt. Adósnak neve Keszenbanta Gimpli. Követelése 5 forint volt. Ezt akarta behajtani. Volt azonban Szent-Már- tonban is adósa, valami Rubinstein Májer nevű zsidó. Ez ellen 6 forintnyi követelése volt. Ezt is be akarta hajtani. Eszenyből tehát egyenesen át akart menni a szent-mártoni partra.

Át is ment,

Ott rév van a Tiszán, dereglyén kell át- menni. A mint átért s fölment a partra: ime ott látott egy lovas szekert, félrelátva va- lami cserje mellé. A szekeren két ismeretlen zsidó ember.

Egy pillanattal nézte őket s ez alatt az egyik zsidó őt oda intette. Menjen a kocsihoz.

Óda ment. A zsidó azt mondta, hogy ő eszlári lakos szatócs, társa is eszlári zsidó s az az ő fuvarosa. Megmondta mindkettőjük ne- vét, de bizony ő már elfelejtette a neveket. Elbeszélte az a kocsin ülő zsidó az eszlári vérvád esetét. Üldözik, nyaggatják, tömlöczözik a zsidókat mindenfelé. Am a budapesti zsidók ötezer forint jutalmat adnak a szerencsés ta- lálónak, a ki az eltűnt lánykát, Solymsi Esztert élve vagy halva előkeríti. Ime hozták Smilovics arca, hogy a bíróság kezébe juttatja a holtestet. Bizonyosan hozzátette e két zsidó, hogy ha vállalkozik: övé lesz az 5000 forint s nekik annyit adjon, a mennyit akar.

Smilovics gondolkodott. Az ötezer forint, tíz- ezer korona nagy pénz. Szegény embernek nagyon jól esnék. Csakhogy erős gyanuja támadt arra nézve, hogy ha csakugyan hátó- ságok, bíróságok üldözik a zsidókat: azt a nagy pénz megis alig adják ok oda egy ron- gyszidónak. Hanem azt igen könnyen meg- teszik, hogy pénzádomány helyett vasra verik s a börtönbe zárják. Miért merete ő az eltűnt lányka holtestét megtalálni?

Első gondolata az volt, hogy ő bizony erre nem vállalkozik.

Az alatt, míg így beszélgettek: csak látják ám, hogy négy tutaj ereszkedik lefelé a Tiszán szemük előtt. Smilovics mindjárt fölismerte őket. Ezek a szeklenzei tutajosok, a kiket Mező-Várban látott. Nyomban azt tanácsolta a két zsidónak, hogy a holtestet adják át a szeklenzeieknek.

A két zsidó elfogadta a tanácsot. A két ló ki volt fogva, hogy lelegelsszen a parti fűvön. Megnézte jól a két lovat. Egyik sárga volt, a másik fekete. A boltoz agyamban

